

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

PAPP KÁROLY r. altábornagy

Szám:

Tárgy: alapjogot érintő rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

Hiv. szám: –

Ügyintéző:

Telefon:

E-mail:

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva **panaszos** által előterjesztett panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdés a) és e) pontjára, valamint a 109. § (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál (a továbbiakban: ORFK) – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1255 Budapest, Pf.: 117.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni. Tájékoztatom, hogy a bírósági felülvizsgálat iránti keresetet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 340/B. § (1) és (2) bekezdésére, a Pp. 394/B. § (1) bekezdésére tekintettel, a Pp. 397/I. § (1) bekezdése alapján elektronikusan is benyújthatja. Az elektronikus kapcsolattartás módjára vonatkozóan részletes tájékoztatást találhat a <http://www.police.hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes> menüpontban. A határozat bírósági felülvizsgálta iránti keresetlevél elektronikusan előterjesztésre szolgáló űrlap a <http://www.police.hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes/birosagi-felulvizsgalat> menüpontból tölthető le.

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület (tájékoztatásul)
- 3) Rendőr-főkapitányság vezetője (tájékoztatásul)
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos lakos a Rendőrkapitányság által vele szemben foganatosított rendőri intézkedéssel összefüggésben elektronikus úton (e-mailben), valamint ugyanezen a napon postai úton terjesztette elő beadványát a Panasztestületnél.

A Panaszos előadta, hogy *-n a fesztiválon tartózkodott. A délutáni órákban a sátra előtt ült és a baráti társaságával beszélgetett. A környezetében voltak az ismerősei és általa nem ismert személyek is. Mindenki sátorban lakott. A helyszínen rendőrök jelentek meg és felszólították őket, hogy a területet nem hagyhatják el. Mindenkit igazoltattak, átkutatták a ruházatukat, illetve a sátrakban házkutatást tartottak. Az intézkedéssel körülbelül 30 ember volt érintett, amely délután kb. * óra és este * óra között tartott. Ez idő alatt nem hagyhatták el a helyszínt.

A házkutatást elrendelő határozat értelmében a házkutatást halaszthatatlan nyomozati cselekményként foganatosították a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény alapján a büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 178. §-a szerinti „kábitószerrel való visszaélés” miatti nyomozás keretében. A halaszthatatlanságot megalapozó körülmény a határozat szerint az volt, hogy a „késelem a bűnjelek megsemmisülésével járna”. Megítélése szerint összességében egy „razziát” tartott a rendőrség a fesztiválon, amely során „rajtaütésszerűen” átvizsgált pár tucat fiatal és ez idő alatt őket a személyi szabadságukban korlátozta.

A Panaszos véleménye szerint az Rtv. a ruházat átvizsgálására – a törvény által meghatározott célok érdekében – lehetőséget ad a rendőr számára, de ez a jogosultság nem terjed ki arra, hogy egy szórakozóhely közönségét, vagy annak egy részét „rátekintéssel végrehajtott szelekció” alapján hosszú órákig korlátozva őket „személyi szabadságukban fenntartsák”. Az intézkedés ilyen módon – megalapozott gyanú nélkül, találmra történő foganatosítása és feltűnően hosszú időtartama – aránytalan az elérni kívánt bűnüldözési céllal. A tömegesen igazoltatott, „vegzált”, eljárási jogokat érintően tájékozatlan, előállított személyekkel szemben – az önvádra kötelezés tilalma ellenére – a terhelő adatok beszerzése érdekében, feltehetően olyan módszereket alkalmaztak, amelyek alkalmasak voltak a megfélemlítésre, de nem volt biztosított sem a védelemhez való jog, sem a panaszjog.

A Panaszos előadta továbbá, hogy a rendőrök a sátorban úgy „motozták meg”, hogy az alsóneműt levetették róla.

A Panaszos a fentiekre tekintettel kérte, hogy a panaszait a Panasztestület vizsgálja ki.

A Panaszos a vele szemben foganatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban – *beadványa szerint* – az alábbiakat sérelmezte:

1. házkutatás tényét és módját, a védelemhez való joga biztosításának hiányát,
2. az igazoltatás és a személyi szabadságban történő korlátozás jogalapját, valamint a ruházat átvizsgálás tényét és módját,

3. a panaszjogról szóló tájékoztatás hiányát.

A Panasztestület hivatkozott állásfoglalása szerint a rendőri intézkedés érintette a Panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogát, a IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz, a VI. cikkében meghatározott személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogát, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát.

A Panasztestület vizsgálata során megállapította, hogy az igazoltatásra kellő jogalap birtokában került sor, ezért nem sérült a Panaszos személyes adatok védelméhez való joga.

A fokozott ellenőrzés a ruházat átvizsgáláshoz is kellő jogalapul szolgált, ugyanakkor a rendőrség által fogatosított „átvizsgálás” nem felelt meg a jogszabályi előírásoknak, ezért sérült a Panaszos emberi méltósághoz való joga.

A Panasztestület álláspontja szerint a Panaszos személyi szabadsághoz való alapvető joga nem sérült, mivel a rendőrség vele szemben nem hajtott végre személyi szabadságot korlátozó intézkedést.

A Panasztestület megítélése szerint az alapjogsérelem elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz megküldését az országos rendőrfőkapitánynak.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően – súlyos alapjogsérelem esetén – a panaszt az országos rendőrfőkapitány bírálja el.

II.

A Ket. 50. § (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázási kötelezettségének keretében a hatóság az alábbi bizonyítási eszközöket szerezte be:

- panaszbeadvány,
- rendőri szerv vezetőjének határozata az illetékességi területre kiterjedő fokozott ellenőrzés elrendeléséről,
- Osztály vezetőjének jelentése,
- Alosztály vezetőjének összefoglaló jelentése,
- jegyzőkönyv házkutatásról, lefoglalásról Panaszos vonatkozásában,
- jelentések,
- rendőr szerv vezetőjének szakmai állásfoglalása.

III.

A tényállás minden részletre kiterjedő tisztázása érdekében lefolytatott közigazgatási hatósági eljárás során a Panaszos által előterjesztett panaszban és kiegészítésében megfogalmazott állításokat alátámasztó bizonyítási indítványt, nyilatkozatot, illetőleg egyéb bizonyítékot a hatóság részére nem szolgáltatott. Az eljárás során – az intézkedő rendőrök által tett jelentésekben foglalt nyilatkozatokon túl – egyéb bizonyíték nem merült fel, ugyanakkor a rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelése alapján eleget lehetett tenni a Ket. 50. § (1) bekezdésben előírt tényállás tisztázási kötelezettségnek.

Ezek alapján a Pp. 195. § (1) bekezdése szerint, a rendőri jelentés közokirati jellegére tekintettel, az abban foglalt tények ellenkezőjére vonatkozó bizonyíték hiányában, döntésem meghozatalánál a rendőri jelentésekben foglaltakat vettem alapul. Ezen álláspontom kialakításánál figyelemmel voltam több korábbi bírósági ítéletre és döntésre¹ is.

IV.

A tényállás teljes körű tisztázása szempontjából kiemelt jelentőséggel bírnak a panaszossal szemben történt intézkedés alább részletezett előzményei, amelyek a II. részben említett bizonyítási eszközök alapján kerültek megállapításra.

A Rendőr-főkapitányság vezetője határozatában az illetékességi területre kiterjedő, az Rtv. 30. §-a szerinti fokozott ellenőrzés elrendeléséről döntött * és * közötti időszakra vonatkozóan. A fokozott ellenőrzés elrendelésére – többek között – a fesztivál területén a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények megelőzése és visszaszorítása érdekében volt szükség, mivel az elmúlt években a fesztiválon a fesztivál résztvevőivel szemben kiemelkedően sok alkalommal intézkedett a rendőrség kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények miatt.

A rendőri intézkedésre *-n, * óra * perckor került sor, az erdős részen található sátorcsoportot szolgáló kutya alkalmazásával ellenőrzés alá vonták, mivel adatok merültek fel arra, hogy a fenti területen kábítószeranyagokkal követnek el bűncselekményeket azáltal, hogy ezen anyagokat fogyasztják, birtokolják, értékesítik.

Az intézkedés előtt részletesen tájékoztatták a Panaszost, hogy bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt kerül sor a sátrak átkutatására és a ruházat átvizsgálására. Azt is közölték vele, hogy gyanú merült fel arra vonatkozóan, hogy a társaság tagjai kábítószerrel birtokolnak és abból fogyasztottak.

A házkutatás helyszínén a házkutatásról készített jegyzőkönyv alapján a Panaszossal szemben *-n, * óra * perc és * óra * perc között a büntetőeljárás törvény alapján – halaszthatatlan nyomozási cselekményként – házkutatást fogatosítottak.

A Panaszossal szemben egyéb személyi szabadságot korlátozó intézkedésre nem került sor. A büntetőeljárás kényszerintézkedéssel szembeni panasztétel lehetőségéről, valamint a jogorvoslati jogairól szóló tájékoztatást a jegyzőkönyv alapján megtörtént, melyet a Panaszos aláírásával hitelesített.

V.

A rendőri intézkedés elleni panasz kivizsgálásakor vizsgálat tárgyává tettem, hogy mely panaszosi sérelemre terjed ki a hatásköröm.

1. A házkutatás ténye és módja, valamint a védelemhez való joga biztosításának hiánya.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdés szerint: „*Akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés,*

¹ Pl.: 1/2004. Büntető jogegységi határozat, BH2009. 230, Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.K.27.173./2013/7. számú ítélete.

annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy

b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,

bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója

bírálja el.”

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 195. § (1) bekezdés szerint:

„195. § (1) Akire nézve az ügyész vagy a nyomozó hatóság határozata közvetlen rendelkezést tartalmaz – ha e törvény kivételt nem tesz –, a határozat ellen a közléstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.

A Be. 196. § (1) bekezdés szerint:

„(1) Akinek az ügyész vagy a nyomozó hatóság intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása a jogait vagy érdekeit közvetlenül sérti, az a tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.”

A belügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól szóló 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet 140. és 141. §-ai szerint:

„140. § A panaszt írásban vagy szóban lehet előterjeszteni. A szóban előterjesztett panaszt jegyzőkönyvbe kell foglalni.

141. § A nyomozás során a panaszt a határozatot hozó, az intézkedést foganatosító, illetőleg az intézkedést elmulasztó nyomozó szervnél célszerű előterjeszteni.”

Panaszos sérelmezte, hogy házkutatást foganatosítottak vele szemben, illetve nem volt biztosított a védelemhez való joga sem.

A Panasztestület hatáskörének hiányát állapította meg a fenti kérdésekben, mivel olyan kérdések vizsgálatára, amely a rendőrség azon intézkedésével vagy mulasztásával kapcsolatosak, melyet egy büntetőeljárás során nyomozóhatóságként eljárva végez, az ügyész rendelkezik hatáskörrel.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján jelen eljárás tárgya kizárólag az Rtv. IV., V. és VI. fejezete által szabályozott rendőri intézkedésekkel szembeni panaszok elbírálása lehet. A büntetőeljárás megindulását követő eljárási cselekményekkel összefüggő panaszok elbírálására a törvényességi felügyeletet gyakorló ügyészség rendelkezik hatáskörrel, a jelen eljárás keretei között ezek alapján nincs törvényes lehetőség, ezért e panaszpontok vizsgálatát mellőztem.

A büntetőeljárás részét képező eljárási cselekmények (pl.: rabosítás, gyanúsítás, házkutatás, lefoglalás, stb.) jogszerű végrehajtásának elbírálására közigazgatási eljárás keretei között nincs törvényes lehetőség. A büntetőeljárás részét képező eljárási cselekményekkel szemben a

Be. által meghatározott jogorvoslati fórumrendszer keretein belül és módon lehet panasszal élni.

A Panaszos által előterjesztett házkutatás elleni és a védelemhez való jog biztosításának hiánya miatti panasz – a hivatkozott törvényi rendelkezésekre tekintettel – hatáskör hiányában nem bírálható el, ezért a jelen határozatban foglalt döntés arra nem terjed ki.

VI.

A panaszok vizsgálata során az alábbiakat állapítottam meg.

2. Az igazoltatás és a személyi szabadságban történő korlátozás jogalapja, valamint a ruházat átvizsgálás ténye és módja.

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése szerint:

„(1) A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.”

Az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdése szerint:

„(1) A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

(2) Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.”

Az Rtv. 30. § (1)-(3) bekezdései szerint:

„(1) A rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítása, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja.

(2) A rendőrség az (1) bekezdésben írt cél elérése érdekében épületet, építményt, helyszínt, csomagot és járművet átvizsgálhat.

(3) A rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.”

Az Rtv. 31. § (1)-(2) bekezdései szerint:

„(1) Akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.

(2) A ruházat átvizsgálását - halaszthatatlan eset kivételével - az intézkedés alá vonttal azonos nemű személy végezheti. Az intézkedés nem történhet szemérem sértő módon.”

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 26. § (1) és (2) bekezdése szerint:

„(1) A fokozott ellenőrzés összehangolt és koncentrált rendőri szolgálati tevékenység, amelynek során a rendőrhatóság illetékességi területét vagy annak egy részét lezárják, és az ott tartózkodókat igazoltatják.

(2) Fokozott ellenőrzés végrehajtását

a) az ország egész területén vagy több megye illetékességi területén az országos rendőrfőkapitány, a bűnügyi főigazgató, a rendészeti főigazgató,

b) illetékességi területén a rendőrfőkapitány, a bűnügyi vagy a rendészeti rendőrfőkapitány-helyettes, a rendőrkapitány vagy az ügyeletvezető, a határrendészeti kirendeltség vezetője, továbbá

c) a hatáskörük szerint ellátott speciális feladatok végrehajtása során a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság igazgatója, a Készenléti Rendőrség parancsnoka vagy a Terrorelhárítási Központ főigazgatója rendelheti el.”

A Panaszos sérelmezte az igazoltatás és a személyi szabadságban történő korlátozás jogalapját, valamint a ruházat átvizsgálás tényét és módját.

A határozat II. pontjában felsorolt rendelkezésre álló bizonyítékokból megállapítottam, hogy a megye illetékességi területére kiterjedő, az Rtv. 30. §-a szerinti fokozott ellenőrzést rendelt el *-n * óra * perctől a szükséges ideig, de legkésőbb *-n, * óra * percig terjedő időszakra vonatkozóan.

A fokozott ellenőrzés elrendelésére – többek között – a fesztivál területén a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények megelőzése és visszaszorítása érdekében volt szükség, mivel az elmúlt években a fesztiválon a fesztivál résztvevőivel szemben kiemelkedő mennyiségben intézkedett a rendőrség kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények miatt.

A jogszerűen elrendelt fokozott intézkedés keretén belül került sor az összehangolt rendőri intézkedésekre *-n, * óra * perctől, az erdős részen található sátorcsoportnál tartózkodó személyeket igazoltatták, amelynek során ellenőrzés alá vonták őket, mivel adatok merültek fel arra, hogy a fenti területen kábítószeranyagok követnek el bűncselekményeket azáltal, hogy ezen anyagokat fogyasztják, birtokolják, értékesítik.

Az intézkedés előtt a rendőrök részletesen tájékoztatták a Panaszost, hogy bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt kerül sor az igazoltatására, a ruházat átvizsgálására, valamint a Be. szabályai szerint a sátrak átkutatására. A jelentés alapján azt is közölték vele, hogy gyanú merült fel arra vonatkozóan, hogy a társaság tagjai kábítószer birtokolnak és abból fogyasztottak.

A Panaszos esetében a házkutatás végrehajtása * óra * perckor kezdődött, melynek során kábítószeranyag nem került feltalálásra. A házkutatás * óra * perckor fejeződött be a bizonyítékként megjelölt házkutatásról szóló jegyzőkönyv alapján. A fentiek szerint a Panaszossal szemben további nyomozati cselekmények elvégzése nem vált szükségessé.

Megállapítottam, hogy a Panaszossal szemben célzott intézkedéseket foganatosítottak az Rtv. 30. §-ában biztosítottak alapján, a jogszerűen elrendelt fokozott ellenőrzés során, illetve azt, hogy intézkedések célja az volt, hogy a büntetőeljárás megindításához szükséges gyanút a rendőrség a tárgyi bizonyítási eszközök felkutatásával megállapítsa vagy kizárja, ezért az igazoltatás, a ruházat átvizsgálása megalapozott és jogszerű volt.

A fentiek alapján, a benyújtott panasz az igazoltatás és a ruházat átvizsgálás ténye tekintetében alaptalan.

A ruházat átvizsgálás módja kapcsán álláspontom a következő:

A Pp. 195. § (1) bekezdése értelmében a rendőri jelentés közokiratnak minősül, amely szerint a jelentésben foglaltak teljes mértékben – az ellenkező bizonyításáig – bizonyítják az abban foglaltakat. Figyelembe véve a rendőri jelentés közokirati jellegét, ezért a bizonyítékok értékelése során a rendőri jelentésben foglaltakat fogadtam el a döntéshozatal alapjául.

A rendelkezésre álló iratok, – kiemelten a ruházat átvizsgálást végrehajtó rendőr jelentése – valamint a Rendőr-főkapitányság vezetőjének szakmai állásfoglalása alapján megállapítottam, hogy a Panaszos ruházatának részletes átvizsgálása szükséges volt.

A Panaszos ruházatának átvizsgálását a kábítószergyanús anyagokkal elkövetett bűncselekmények sajátosságait figyelembe véve hajtotta végre egy rendőr, különös tekintettel arra, hogy az ilyen jellegű bűncselekményeknél a tárgyi bizonyítási eszközök könnyen megsemmisíthetőek (pl.: eldobhatóak, a földbe betaposhatóak, lenyelhetőek, stb.) és viszonylagosan kisméretűek (1-1 pakett kábítószergyanús anyag könnyen elrejthető a ruházatban, jellemzően az alsó ruházatban). A bizonyítás érdekében a tárgyi bizonyítási eszközök felkutatása és megóvása fontos célként fogalmazódik meg ezen bűncselekmények esetében ugyanúgy, mint a kábítószer fogyasztása és terjesztése során használatos tárgyak felkutatása, melynek során az eszközöket (pl.: önzáró tasakok, alufólia csomagocskák) is fel kell kutatni, azokat lefoglalni.

A Panaszos ruházatának átvizsgálására, a bűncselekmény jellegére és annak sajátosságaira – a kábítószergyanús anyagok ruházatban történő esetleges elrejtésének és megsemmisítésének lehetőségére – figyelemmel került sor.

A panaszos ruházatának átvizsgálására úgy került sor, hogy az érintett részére a lehető legkisebb sérelemmel járt. A ruházat átvizsgálás nem volt szeméremsértő, mivel azt a Panaszossal azonos nemű személy hajtotta végre egy, a nyilvánosságtól elzárt sátorban, ahol csak a Panaszos és a rendőr tartózkodott. A sátor zárható ajtaját a rendőr felczipzárta, így a sátorba belátni nem lehetett.

Az eljárás során a Panaszos végig együttműködő volt, az intézkedést nem sérelmezte.

A Panaszos a felszólítást és figyelmeztetést követően közölte, hogy nincs nála támadásra, illetve önvészély okozására alkalmas tárgy. A Panaszos ezt követően levette a rajta lévő ruhadarabokat, meztelenre vetkőzött és egyesével átadta a rendőr részére, aki azokat szintén egyesével, a személy felügyelete mellett átvizsgálta. A Panaszos hajának átvizsgálását is elvégezte a rendőr, azonban más, a Panaszos testét érintő ellenőrzésre, átvizsgálásra nem került sor.

A hatályos jogszabályok a ruházat átvizsgálás módjára vonatkozóan – *figyelemmel az Rtv. 31. § (2) bekezdésében foglaltakra „a ruházat átvizsgálását - halaszthatatlan eset kivételével - az intézkedés alá vonttal azonos nemű személy végezheti. Az intézkedés nem történhet szemérem sértő módon.”* – egyéb megkötést nem tartalmaznak.

Megállapítottam, hogy a hivatkozott jogszabályi kötelezettségének a ruházat átvizsgálást fogantatosító rendőrnő eleget tett.

A fentiek alapján, a benyújtott panasz a ruházat átvizsgálás módja tekintetében alaptalan.

3. A panaszjogról szóló tájékoztatás hiánya

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése alapján:

„(2) A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.”

A Szolgálati Szabályzat 5. § (6) bekezdése szerint:

„(6) A rendőr az Rtv. V. Fejezetében foglalt intézkedését vagy az Rtv. VI. Fejezetében foglalt kényszerítő eszköz alkalmazását követően az Rtv. IX. Fejezetében meghatározott panasz lehetőségéről szóló tájékoztató keretében felhívja az intézkedés alá vont személy figyelmét a panasz előterjesztésének határidejére is.”

A Panaszos sérelmezte, hogy nem volt biztosított részére a panaszjog.

Megállapítottam, hogy a büntetőeljárás kényszerintézkedéssel szembeni panasztétel lehetőségéről, valamint a jogorvoslati jogairól szóló tájékoztatás a házkutatásról szóló jegyzőkönyv alapján megtörtént, melyet a Panaszos aláírásával hitelesített.

A Panaszos saját állítása mellett egyéb bizonyítékot a hatóság részére nem szolgáltatott, illetve az eljárás során e tárgykörben a rendőri jelentésektől eltérő bizonyíték nem merült fel. Tekintettel a – a Pp. jelen határozat IV. részében kifejtett – hivatkozott rendelkezésére is, az azokban foglalt tényekre vonatkozó ellenkező bizonyíték hiányában döntésem meghozatala során a rendőri jelentésekben foglaltakat vettem alapul.

A fentiekre tekintettel, a benyújtott panasz e tekintetben alaptalan.

VII.

A Panasztestület álláspontja szerint a rendőrség által fogantatosított ruházat átvizsgálás nem felelt meg a jogszabályi előírásoknak, ezért sérült a Panaszos emberi méltóságához való joga.

A Panasztestület állásfoglalásában kifejtett megállapítással az alábbi indokok alapján nem értek egyet.

A Pp. 195. § (1) bekezdése értelmében a rendőri jelentés közokiratnak minősül, amely szerint a jelentésben foglaltak teljes mértékben – az ellenkező bizonyításáig – bizonyítják az abban foglaltakat. Figyelembe véve a rendőri jelentés közokirati jellegét, a bizonyítékok értékelése során a rendőri jelentésben foglaltakat fogadtam el a döntéshozatal alapjául.

A rendelkezésre álló iratok, – kiemelten a ruházat átvizsgálást végrehajtó rendőr jelentése – valamint a Rendőr-főkapitányság vezetőjének szakmai állásfoglalása alapján megállapítottam, hogy a Panaszos ruházatának részletes átvizsgálása szükséges volt.

A Panaszos ruházatának átvizsgálását a kábítószergyanús anyagokkal elkövetett bűncselekmények sajátosságait figyelembe véve hajtotta végre egy rendőr, különös tekintettel arra, hogy az ilyen jellegű bűncselekményeknél a tárgyi bizonyítási eszközök könnyen megsemmisíthetőek (pl.: eldobhatóak, a földre betaposhatóak, lenyelhetőek, stb.) és viszonylagosan kisméretűek (1-1 pakett kábítószergyanús anyag könnyen elrejthető a ruházatban, jellemzően az alsó ruházatban). A bizonyítás érdekében a tárgyi bizonyítási eszközök felkutatása és megóvása fontos célként fogalmazódik meg ezen bűncselekmények esetében ugyanúgy, mint a kábítószer fogyasztása és terjesztése során használatos tárgyak felkutatása, melynek során az eszközöket (pl.: önzáró tasakok, alufólia csomagocskák, tűk, fecskendők) is fel kell kutatni, azokat lefoglalni.

A Panaszos ruházatának átvizsgálására, a bűncselekmény jellegére és annak sajátosságaira – a kábítószergyanús anyagok ruházatban történő esetleges elrejtésének és megsemmisítésének lehetőségére – figyelemmel került sor.

A Panaszos ruházatának átvizsgálására úgy került sor, hogy az érintett részére a lehető legkisebb sérelemmel járt. A ruházat átvizsgálás nem volt szeméremsértő, mivel azt a Panaszossal azonos nemű személy hajtotta végre egy, a nyilvánosságtól elzárt sátorban, ahol csak a Panaszos és a rendőr tartózkodott. A sátor zárható ajtaját a rendőr felcíptározta, így a sátorba belátni nem lehetett.

Az eljárás során a Panaszos végig együttműködő volt, az intézkedést nem sérelmezte.

A Panaszos a felszólítást és figyelmeztetést követően közölte, hogy nincs nála támadásra, illetve önvészély okozására alkalmas tárgy. A Panaszos ezt követően levette a rajta lévő ruhadarabokat, meztelenre vetkőzött és egyesével átadta a rendőr részére, aki azokat szintén egyesével, a személy felügyelete mellett átvizsgálta. A Panaszos hajának átvizsgálását is elvégezte a rendőr, azonban más, a Panaszos testét érintő ellenőrzésre, átvizsgálásra nem került sor.

A hatályos jogszabályok a ruházat átvizsgálás módjára vonatkozóan – *figyelemmel az Rtv. 31. § (2) bekezdésében foglaltakra „a ruházat átvizsgálását - halaszthatatlan eset kivételével - az intézkedés alá vonttal azonos nemű személy végezheti. Az intézkedés nem történhet szeméremsértő módon.”* – egyéb megkötést nem tartalmaznak.

Megállapítottam, hogy a hivatkozott jogszabályi kötelezettségének a ruházat átvizsgálást fogantató rendőr eleget tett.

Megjegyzem, hogy az állásfoglalás 21. és 22. oldalán kifejtett és hivatkozott, a rendőri intézkedések gyakorlati végrehajtásának alapvető taktikáiról szóló 18/2008. (OT 10.) ORFK

utasítás (a továbbiakban: Utasítás) 6.4. számú pontja alapján, a ruházatátvizsgálás gyakorlati végrehajtásánál különös figyelmet kell fordítani arra, hogy a ruházatátvizsgálás a jogszabályokban előírt feltételek fennállása esetén és módon foganatosítható, valamint az intézkedés alá vont személy emberi és állampolgári jogait csak a szükséges mértékben korlátozhatja, továbbá tilos indokolatlan fájdalmat okozni, kegyetlen, embertelen, megalázó bánásmódot alkalmazni.

Az állásfoglalás megjegyzi, hogy „Az utasítás képes ábráin valamennyi esetben az intézkedés alá vont személy ruházatának átvizsgálása akként zajlik, hogy a ruha az intézkedés alá vonton van, majd azt végigtapogatja a rendőr.”

Az Utasítás 1. pontja szerint annak hatálya „...a Országos Rendőr-főkapitányságra, a Repülőtéri Rendőr Igazgatóságra, a Készenléti Rendőrségre, a Budapesti Rendőr-főkapitányságra, a megyei rendőr-főkapitányságokra, valamint a rendőrkapitányságokra és a határrendészeti kirendeltségekre terjed ki.”, az Utasítás mellékletében szereplő ismereteket oktatási anyagként felhasználják az intézkedés-taktikai instruktorok a képzések során.

Az állásfoglalás 21. oldalán idézett, az Utasítás gyakorlati végrehajtás főbb szempontjai címszó alatt szereplő „a ruházatot ne ütögetjük, hanem simítással, esetleg gyűrögetéssel vizsgáljuk át, fokozott figyelemmel az elrejtett eszközökre” szempont az eredeti utasításban nem ér véget, mivel zárójelben példálózó jelleggel felsorolást is tartalmaz, mely szerint „(tűk, pengék stb.)”. Figyelemmel arra, hogy a kábítószer birtoklása bűncselekmény esetében a kábítószer fogyasztása és terjesztése során használatos tárgyak (pl.: önzáró tasakok, alufólia csomagocskák, tűk, fecskendők) felkutatása szükséges, ezért a Panaszos – az Utasításból vett szófordulattal – „simogatással” történő ruházatátvizsgálása nem lett volna célravezető.

Az állásfoglalás 22. oldalán szereplő és hivatkozott korábbi országos rendőrfőkapitányi határozat történeti tényállásában szereplő panaszos előállított volt. Rendőrségi fogdában került elhelyezésre és nem befogadásra, valamint a fogdászabályzat alapján került megállapításra a jogszabálysértés. A jelen ügyben szereplő Panaszos – ahogy azt a Panasztestület is megállapította az állásfoglalás 23. oldalán – személyi szabadságának korlátozására nem került sor, mivel személyi szabadságot korlátozó intézkedést nem hajtott végre a rendőrség, így a Panasztestület megállapításával a fenti tényállás és a kifejtett jogi indokok alapján nem értek egyet.

VIII.

Ket. 35. § (1) bekezdés „Ha jogszabály további követelményt nem állapít meg, a kérelem tartalmazza az ügyfélnek és képviselőjének a nevét, lakcímét vagy székhelyét, az ügyfélnek a hatóság döntésére való kifejezett kérelmét, továbbá meg lehet adni az elektronikus levélcímet, a telefax számát vagy a telefonos elérhetőséget.”

Figyelemmel arra, hogy a Panaszos a hajának átvizsgálását nem sérelmezte, ezért ezt érdemben nem vizsgáltam.

Ezzel kapcsolatosan a Fővárosi Törvényszék már korábbi – 20.K.31.855/2011/8. számú – ítéletében kimondta, hogy „A bíróság e körben jegyzi meg, hogy az alperesi határozat kizárólag a felperes panaszában foglaltakra kell, hogy reagáljon függetlenül attól, hogy a

Független Rendészeti Panasztestület esetlegesen a felperes panaszát meghaladóan más jellegű jogkérdésekben is állást foglal.”

A Kúria Kfv.III.37.807/2013/4. számú ítélete a fentieket alátámasztja, amely szerint „(...) A FRP-nek az előállítás időtartamára vonatkozó megállapításra nézve rögzítette, hogy e körben a felperes nem terjesztett elő panaszt, ezért annak jogszerűségéről nem kellett döntenie.”

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Döntésem az alábbi jogszabályokon alapul:

- Magyarország Alaptörvénye II. cikk, IV. cikk, VI. cikk. XXIV. cikk;
- a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. III. törvény 195. § (1) bekezdése, 330. § (2) bekezdése, 340/B. § (1)-(2) bekezdése, 394/B. § (1) bekezdése, 397/I. § (1) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 50. § (1) bekezdése, 100. § (1) bekezdés e) pontja, 109. § (1) bekezdés a) pontja;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 13. § (1) bekezdése, 15. § (1)-(2) bekezdése, 20. § (2) bekezdése, 30. § (1)-(3) bekezdései, 31. § (1)-(2) bekezdése, 92. § (1)-(2) bekezdése, 93/A. § (6), (7) és (9) bekezdése;
- a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 5. § (6) bekezdése, 26. § (1)-(2) bekezdése, 30. § (3) bekezdése;
- A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 195. § (1) bekezdése, 196. §. (1) bekezdése;
- A belügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól szóló 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet 140. és 141. §-ai.

Budapest, 2016. május 02.

**Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos**